

DE WONDERBARE GENEZING VAN JACOB CLOU TE GENT

Vooraleer we het eigenlijke verhaal van pater Jacob Clou uit de doeken doen moeten we het eerst nog even hebben over de openbare kruisweg van Ekkergem.

Op de parochie Sint-Martinus te Ekkergem stond voor de beeldenstorm de oudste kruisweg van Gent. De geuzen echter vernielden de kruisweg in 1566. Door toedoen van de toenmalige pastoor van Ekkergem, Michiel Zachmoorter (1582-1660) en met de steun van de Gentse bisschop Jacobus Boonen, later aartsbisschop van Mechelen, werd hij terug opgebouwd.

Bij hun bezoek aan Gent, in 1621, schonken de aartshertogen Albrecht en Isabella een grote geldsom om naast het vergroten van de Heilig-Bloedkapel van Ekkergem ook nog de eerste statie van de kruisweg te bekostigen. De achttien staties tellende kruisweg werd door Mgr. Boonen, die zelf de staties in verheven beeldhouwwerk schonk, ingehuldigd op 20 juni 1621. Later werden de staties op pilaren bevestigd waarvan er één bekostigd werd door Adolf van de Keere, visiteerder van Ekkergem en een andere door bisschop Antoon Triest.

De afstanden tussen de staties waren gebaseerd op deze van de kruisweg te Jerusalem welke speciaal voor deze gelegenheid vanuit het Heilig Land aan bisschop Boonen waren toegezonden.

De Norbertijnerpater Jacob Clou werd in 1589 te Nieuwpoort geboren. Later werd hij onderpastoor van de Sint-Niklaasparochie te Veurne en kanunnik van de Sint-Walburgakerk in dezelfde stad. Hij overleed te Veurne in 1648.

Samen met zijn confrater, Jan Waterleet, bracht Jacob Clou in 1625 een bezoek aan Gent. In een vermoedelijk kort voor 1646 geschreven brief aan bisschop Judocus Boeckeaert vertelt pater Clou zijn wedervaren te Gent : “sieck liggende in het huus vanden voorschepen menheere van Hauwergem (Nikolaas Triest), broeder vanden eerweerdighen heere bisschop Triest, van een continueeelen kors (koorts) ende bin thien daeghen van mijn bedde niet gheweest nochte gheëten hebbende...”

Op voorstel van Mevrouw Triest (= Mevrouw van Hauwergem) en in haar gezelschap samen met zijn confrater, volgde de doodzieke Jacob Clou “meer gheslipt dan gheleet” de bekende openbare kruisweg van Ekkergergem. Ondanks deze zware opgave, de kruisweg was meer dan vier kilometer lang en liep van de (nu niet meer bestaande) Heilig-Bloedkapel via de stadsvesten (Einde Were) en de Brugse Poort terug naar de Heilig-Grafkapel in Ekkergergemkerk, voelde hij zich helemaal beter. Volgens zijn eigen getuigenis was hij : “volmacktelick van sijn ghedeurighen kors (dewelcke naer het jugement van de docteur medicijn stont noch langhe te ghedeuren) verlost ende ghenesen.”

En dat hij genezen was en tot : “noch meerder versterkinghe van dit mirakel” bewijst het volgende. Jacob Clou die sedert tien dagen daarvoor niet meer gegeten had, stapte na het volgen van de kruisweg het klooster van Deinze te Ekkergergem binnen en verorberde er twee grote sneden bruin brood met een stevige pint “vroom” bier. Maar dat was nog niet alles. Rond de middag kwam hij te Drongen aan en bracht er een bezoek aan de Norbertijnerabdij alwaar hij nogmaals : “gheëten ende ghedroncken bier ende wijn alsof hij van te voorent niet sieck gheweest en hadde.” Uit dankbaarheid voor zijn plotse genezing beloofde hij in zijn thuisstad Veurne eenzelfde kruisweg op te richten naar het voorbeeld van die van Ekkergergem.

Vanaf 1626 voerde hij zijn belofte uit en nog tot op heden wordt regelmatig tijdens de vasten de “kruiswegoefening van Ekkergergem” overgedaan met als hoogtepunt de kruisweg tijdens de nacht van Witte Donderdag op Goede Vrijdag.

Op 29 november 1637 richtte Jacob Clou het broederschap de “Sodaliteit van het Heilig Kruis” op.

Toen in 1644 de oorlog tussen Frankrijk en Spanje woedde en het Veurnse teisterde, werd door de paters Capucijnen de beroemde Veurnse Boetprocessie opgericht. Hun taak werd vanaf 1646, na een pestepidemie over-

genomen door de leden van de Sodaliteit. Toen in 1650 een Frans soldaat een heiligschennis pleegde, waarvoor hij trouwens op de brandstapel stierf, werd als eerherstel, en tot op de dag van vandaag, ieder jaar op de laatste zondag van juli de Boetprocessie gehouden.

Misschien klinkt het wat chauvinistisch (Gentenaars worden dikwijls te weinig chauvinisme verweten) durf ik tot besluit toch stellen dat de wereldberoemde Veurnse kruisweg en de daaraan gekoppelde Boetprocessie in feite hun "roots" hadden te Gent.

David MAES

BRONNEN

- M. DE MUYNCK in Duizend jaar Ekkergem, 1974.
 - Pater Jacobus Clou en de stichting van de sodaliteit van de gekruisigde zaligmaker, de kruisweg en de boeteprocessie te Veurne, in : Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis, gesticht onder de benaming : Société d'Emulation, te Brugge, 1977, nr CXIV.
-